

ens

fredet i
af kor-
in derfor
ndskabet
ud, som
ng tids-
gen.
felten og
vi gerne
log med
baglom-
ede, som
n til, for-

ste
nudsho-
alloway-
som en
a de kan
gder af
ster.
: man i
ift i tan-
godsejer,
sch, som
lette dog

1.500-
ur. Nogle
dyr. Det
med gal-
ed heste
likums-
in.
de nye
m under
viste og

g i gang
rydnin-
plan for
ådet så
den kan
i omfat-

dingen.
istiansen

K
es
andt
fråder
nens
skaber
er,
gså

For at komme til Knudshoved skal man over draget, der forbinder det til Knudshoved Odde. Foto: Maj Christiansen

NATURPLEJE: Med på turen til Knudshoved var medlemmer af Vordingborg Kommunes Miljøråd. Rådet er et dialogforum, som blandt andet beskæftiger sig med natur og miljø.

Miljørådet på natur-tur

AF MAJ CHRISTIANSEN

Traileren med bænkene bumper hen over kvas og småsten, mens bilen kæmper sig op over bakken. Himmelen er dybblå, og solen kaster sit lys nedover det natur-skønne Knudshoved, hvor Vordingborg Kommune i samarbejde med Rosenfeldt Gods har gennemført et naturgenopretningsprojekt.

Nu er kommunens Miljøråd så inviteret på en tur ud i naturen for at besigtige naturgenopretningen.

- Det er imponerende at se, hvordan samarbejdet med lodsejerne fungerer, siger formand for Miljøudvalget i Vordingborg Kommune, Erling B. Nielsen (SF). Han er også formand for kommunens Miljøråd.

Et dialogforum

Miljørådet er nedsat af Vordingborg Kommune. Det blev etableret i forbindelse med den nye storkommune som erstatning for Det Grønne Råd i den gamle Vordingborg Kommune.

Miljørådet er sammensat af repræsentanter fra Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet, Dansk Ornitologisk Forening, Dansk Skovforening, Dansk Landbrug, Danmarks Sportsfiskerforening, Danmarks Jægerforbund, Skov & Naturstyrel-

sen - Storstrøm, Danmarks Kano- og Kajakforbund og Museerne.

Derudover er Vordingborg Kommune repræsenteret af formand for Miljøudvalget, Erling B. Nielsen og repræsentanter for administrationen.

Miljørådet hører under Vordingborg Kommunes sekretariatet »natur«, og det holder møder fire gange årligt.

Meningen er, at det skal fungere som et rådgivende dialogforum og som et bindeled mellem kommunen og borgerne i emner som

natur og miljø.

Det var som en mur

Bilen standser. Den holder nu på den yderste spids af Knudshoved, der strækker sig ud mod havet. Nedenfor skrænterne ligger der store sten, hvorpå den spættede sæl til tider kan findes.

Medlemmerne af Miljørådet stiger nu ned fra traileren. De skal høre om den rydning, der er foregået på den yderste spids.

- Der har været meget lukket heroppe.

- Nu kan man se langt

langs kystlinjen i modsætning til for tre-fire år siden, hvor det var som en mur, fortæller Stefan Skov, som er Skov og Landskabsingeniør ved Vordingborg Kommune.

Rådsmedlemmerne lytter koncentrerede. De virker tilfredse med, hvad de ser.

Også formand for Miljørådet, Erling B. Nielsen, udtrykker sin tilfredshed med ekskursionen.

- Tak for i dag. Det var en god tur. Og tak fordi, vi måtte komme, siger han.

Vordingborg Bank fik plus i første kvartal

BANK-REGNSKAB: Vordingborg Bank opnåede i første kvartal 2009 et tilfredsstillende resultat på ca. 1,2 mio. kr. før skat.

- Kvartalet har været præget af en kraftig opbremsning af væksten i vores markedsområde.

- Usikkerheden i verden har fået alle til at træde på bremsen og udskyde deres investeringer.

- Vi kan mærke det i dagligdagen i kontakten med vores kunder.

- Nu er det sådan, at vi sjældent oplever den helt store vækst, når det går opad - og heldigvis heller ikke den helt store nedtur, når det går den anden vej.

- Tiden vil vise, om det også gælder denne gang. Men sikkert er det, at 2009 bliver en stor udfordring, udtaler bankdirektør Ole Kühnel.

- Bankpakke 2 er på alles læber lige i øjeblikket og i Vordingborg Bank har bankens ledelse nøje vurderet fordelene og ulemper i lang tid.

- Vi har altid haft et stærkt kapitalberedskab, og vores solvens er på 18,1 %, heraf en kernekapitalprocent på 11,7.

- På trods af vores stærke kapitalberedskab, har vi alligevel besluttet at søge om kernekapital fra staten. I vores overvejelser har naturligvis også indgået de markante opfordringer vores sektor har fået fra regeringen.

- Men for os handler det lige så meget om, at vi kan stå endnu stærkere i fremtiden, når vi skal finansiere vores lokale erhvervsliv, fastslår bankdirektør Ole Kühnel.

VORDINGBORG

Gospel-workshop i Præstø

PRÆSTØ: Med Mette Abrahamsen som korleder inviterer kirkerne i Præstø og Skibinge til gospel-workshop kristi himmelfartsdag torsdag 21. maj i Kirkehuset i Præstø og i Skibinge Kirke. Der indledes i Kirkehuset kl. 09.30 og rundes af med koncert i Skibinge kl. 16. Oplyser organist Charlotte Dagnæs-Hansen. Det koster 50 kr. at deltage, men kun 25 kr. hvis man er under 16 år - til gengæld følger der kaffe, the og saft med i prisen. Men madpakken skal du selv smøre. Tilmelding senest 15. maj på charlotted-h@stofanet.dk.

Marked ved Brugsen

BÅRSE: Traditionen tro inviterer Dagli'Brugsen i Bårse til markedsdag på parkeringspladsen - i år bliver det søndag 17. maj fra klokken 11, hvor bestyrelsen er på plads med en masse tilbud på diverse rester af non-food.

- Vi har købt en del cykler fra en anden Dagli'Brugs, som vi sælger til en god pris. Der er både i børne- og voksen-størrelser, siger uddeler Dorthe Martinsen. Brugsen i Bårse har indledt et samarbejde med et bryggeri på Midtbyen - med egen etikette. Ind ad døren er netop kommet sommerbryget - en hvede-øl, der er tilsat honning, hindbær og lime. Brugsen er klar med smagsprøver, mens der er gratis is til børnene.

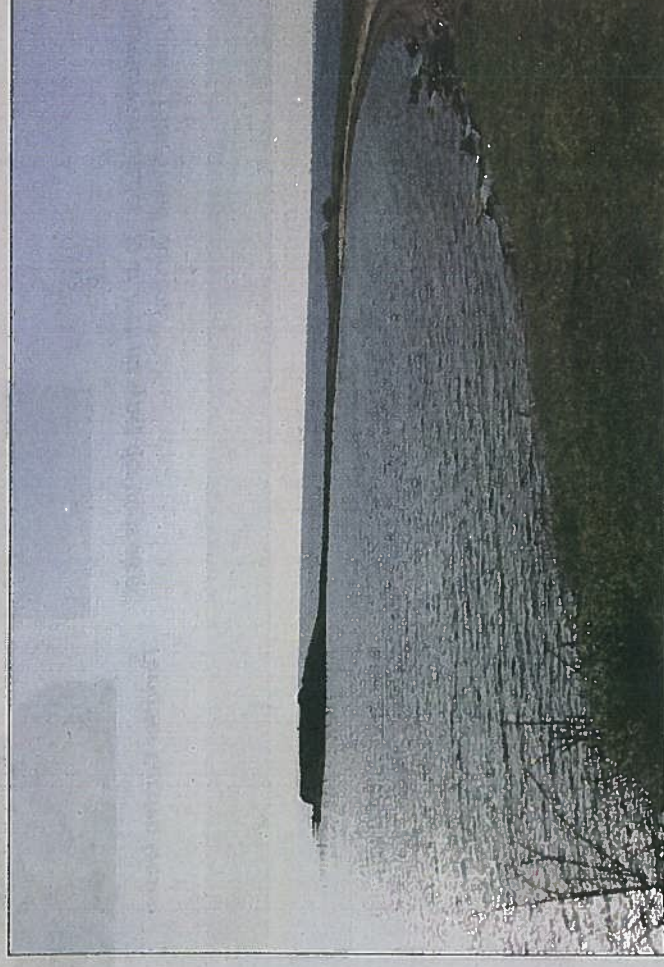
Strandene skal have en omgang

VORDINGBORG: I maj og i løbet af sommeren gør en lang række frivillige grupper og lokale foreninger i de fleste af regionens kommuner rent på strande langs Region Sjællands kyster.

I Vordingborg Kommune vil flere hundrede børn, unge og voksne i løbet af sommeren være med til at rense flere end 20 strande på Møn, Bogø og Sydsjælland. Det er en meget bred vifte af borgere, der ønsker at passe på strandene - de kommer fra skoleklasser, spejderforeninger, grundejerforeninger, bosteder for udviklingshæmmede, pumpelaug, jagtforening, en marchforening, Bogø Lokalfåd, en campingplads, og en amatørgeologisk forening.

Ny ledelse i Odd Fellow Loger

VORDINGBORG: I ulige år vælges ny ledelse i alle Odd Fellow Loger. Det er også sket i Mands Loge nr. 46 Sjølund, Algade 8 i Vordingborg. Frem til 2011 ledes Loge nr. 46 Sjølund af Overmester Mogens B. Nielsen, Undermester Søren S. Sørensen, Sekretær Jens Naumann, Kasserer Erling Rasmussen og Skatmester Anders Stoltenberg. Logebygningen i Algade ejes sammen med Søster Loge nr. 23 Elisabeth. De to loger er ligestillede i ejerforholdet og består af hver 100 medlemmer.

Turen gik også ud til den yderste spids af Knudshoved, som ses i forgrunden af billedet.

Foto: Maj Christiansen

NATURPLEJE: Buske, krat og træer er blevet sønderdelt. Med et kort fra 1954 i baglommen har Vordingborg Kommune og Rosenfeldt Gods genoprettet naturen på Knudshoved. Forleden viste man det så frem for kommunens Miljøudvalg og Miljøråd.

Naturen skal se ud som i 1954

AF MAJ CHRISTIANSEN

Solen skinner. Bilen med anhængervognen bumper henover sandet på draget, ud mod Knudshoved, som er den yderste del af Knudshoved Odde.

På Knudshoved, der består af flere små bakker adskilt af flade stykker land, har man siden efteråret 2008 arbejdet med at fjerne store mængder af krat, træer og buske, som har dækket landskabet.

Rydningen er sket i et samarbejde mellem Vordingborg Kommune og Rosenfeldt Gods. Den har kostet omkring 250.000 kroner og er sket efter tilladelse fra Fredningsnævnet.

Forleden tog Vordingborg Kommunes Miljøudvalg og Miljøråd samt godsejer Peter Oxholm Tillisch, som ejer området, så ud for at besigtige naturgenoprettningen. Og den er tydelig.

- De røde områder på kortet er blevet kørt over. Det er svært at opgive arealmæssigt, hvor meget der er blevet kørt over, men det drejer sig om cirka 25 hektar ud af 92, fortæller Skov- og Landskabsingeniør fra Vordingborg Kommune, Stefan Skov, og peger på et kort over området.

Inspiration fra 1954

Træer, buske og krat er

Afdelingsleder ved natursekretariatet i Vordingborg Kommune, Paul Debois (tv.) og godsejer Peter Oxholm Tillisch med kortene fra 1954 og 2008. Foto: Maj Christiansen

som sagt blevet sønderdelt, og til det har man indledningsvis brugt en stor knusemaskine. Senere har man også benyttet sig af en let knusemaskine.

På jorden på Knudshoved ligger der stadigvæk sporadiske stumper fra de sønderdelte buske og træer. Nogle steder, under stumperne, er blandt andet

brombær begyndt at spire frem igen. Det skal fjernes løbende, fortæller Stefan Skov.

- Kunsten er at holde opvæksten i ave. Hvis vi

venter 50 år, vil det se ud som før, siger han med henvisning til, at man med rydningen har forsøgt at skruetiden 50 år tilbage.

Man har nemlig brugt et luftfoto fra 1954 som inspiration til, hvordan naturen

skulle se ud.

Området blev fredet i 1952 og med brug af kortet fra 1954 har man derfor stræbt efter, at landskabet kommer til at se ud, som det gjorde omkring tidspunktet for fredningen.

- Vi drog først i felten og fandt ud af, hvad vi gerne ville have væk. Dog med kortet fra 1954 i baglommen.

- Det var det billede, som vi ville komme frem til, fortæller Stefan Skov.

Problemer med heste

Græssende på Knudshoved finder man gallowaykvæg. De bruges som en slags natupleje, da de kan fordøje store mængder af næringsfattige vækster.

Også heste har man i den forbindelse haft i tankerne, men ifølge godsejer Peter Oxholm Tillisch, som ejer området, kan dette dog være problematisk.

- Der kommer 1.500-2.000 gæster per år. Nogle kan være bange for dyr. Det er ikke et problem med gallowaykvæg, men med heste kan der være publikumsproblemer, siger han.

Indtil videre er de nye spire, der titter frem under de sønderdelte kviste og kvasset, dog små.

Nu skal man dog i gang med at følge op på rydningen med en handleplan for plejen af naturområdet, så man også i fremtiden kan sikre området mod omfattende genvækst.

Brombær er begyndt at spire frem fra kvasset, der ligger på jorden efter rydningen. Foto: Maj Christiansen

I landskabet kan man se kvasset efter rydningen. Foto: Maj Christiansen

FAKTA OM KOMMUNENS NATURPOLITIK

Naturgenopretning er en del af Vordingborg Kommunes netop vedtagne naturpolitik. Her står der, at man blandt andet vil »...sikre kvaliteten af eksisterende naturområder ved naturgenopretning.«

Udover naturgenopretningen fokuserer man i kommunens naturpolitik eksempelvis også på kulturhistorie, landskaber og fredninger, kystbeskyttelse, grønne områder, parker, strande og idrætsanlæg. En nationalpark på Møn er også nævnt i naturpolitikken.

